

97 & ideo dicit Dominus in Apocalypsi c. 1. n. 8. Vinceni dabo edere de ligno vite, quod lignum vite est figura huius sancti Sacramenti Eucharistie...

98 verbi: Caro mea vere est cibus. &c. ante fin. colum 282. quapropter, quia noster primus Pater Adam non se gessit in hoc prelio viriliter, sed victus est a demone...

99 Cujus quidem prelii contra hos inimicos proprium subsidium est, tutela, & defensio, Eucharistie Sacramentum, ut probat divus Cyprianus in epistola 2. ad Cornel. ibi: Communicatio danda est nobis...

100 101. Ita in hoc bello spirituali ad idem necessarius est cibus corporis, & sanguis Christi, cujus precipuus est effectus, animus, & vim attribuere, juxta illud David Psalmo 22. Parasiti in conspectu meo mensam adversus eos, qui tribulant me...

102 Et haec doctrina, nempe posse judicem excommunicatum relaxare non obstante appellatione, procedit etiam in interdicto, & suspensione ex aequalitate, & equiparatione a nobis supra probata, & etiam ex his fundamentis hic adductis, & desuper idem dicit Lancelot...

103 Quae doctrina, & resolutio in tantum vera est, ut a fortiori procedat, ut non possit appellari a sententia

qua dictum sit, excommunicatum praestita cautione esse absolventum. Cardinal. Alexand. in cap. qua fronte, num. 10. ibi not. ult. de appell. Ruginell. in tract. de appell. §. 2. cap. 3. nu. 7. Scaccia de appellatio. quest. 17. limit. 4. 2. numero 21. & non solum quando appellatio sublequatur absolutionem, sed etiam quando procedit eandem absolutionem, ut tenet Lancelot. de attent. 2. p. cap. 12. prefatione, nu. 115. limit. 3. & idem Lancelot. in eadem 2. p. cap. 12. limit. 23. sub nu. 2. ubi etiam loquitur...

An, & quando judex superior, ad quem appellatum sit, absolvere excommunicatum possit, & debeat ad cautelam (si & in quantum indigeat) ad tollendum murmur, & scandalum populi, vel quoquo modo: text. in cap. solet, & text. in cap. venerabilibus cum suis, §. de sententia excommunic. lib. 6. & quae ibi adducunt glossa, & Doctores, de interdicto, vel suspensione, vide text. in c. Apostolica, ubi Abb. Felin. & ceteri late de exceptionibus, late Covar. in praefatione, c. alma mater, de sentent. excommun. lib. 6. p. 12. per totum, ubi etiam an delegatus possit ad cautelam absolvere, & an, & quando absolutio eadem debeat esse cum sola oratoria cautione, de stando juri, & casus in quibus sibi inferior requiritur, vide text. & ibi Philip. Fran. & ceteri in dist. cap. qua fronte, de appell.

Unum tamen advertit libet, quod cum superiores iudices sic ad cautelam absolvent, & habitabant excommunicatos appellantes, ipsi distincte non solum in judicialibus, sed & in ceteris communicantes cum omnibus non existimantes censuras, & in contemptum suffraganeorum, quod periculosum erat, ideo praxis observat, ut iudex ad quem recepta appellatione, inhibeat judici a quo, ut per aliquot dies non procedat ad ulteriora, & in causa superferenda (quam nos sobre cessoria, appellamus vulgariter) & ut simul acta transmittat, ex quibus superior informatus potest judicare, servata forma text. in d. cap. venerabilibus, & aliorum allegatorum jam: & si inveniat bene appellatum, & male iudicatum, potest vel ipse absolvere, vel ad inferiorem remittere absolventum; si autem male appellatum inveniat, reum remittit ad eum; si autem dubium sit, in arbitrio iudicis est vel absolvere, vel remittere, ut tenet Ancharan. in d. cap. solet de sententia excommunic. l. 6. & Abb. in c. per tuas, de sentent. excommun. num. 2. & hac praxi utitur, quando appellatur post excommunicationem; si vero antequam incurta sit excommunicatio, scienda est inhibitio eo modo, quo sursum posuimus, & cognitio de iustitia appellantis, cum remittit ad inferiorem, ut iterum in causa procedere queat, quae praxis ortum, fundamentum habet a doctrina Abb. in cap. per tuas, n. 5. de sententia excommunic. quam vel multoties vidisse practitari testatur Zerola in praxi Ep. 1. part. verbo appellatio, §. ad secundum, cap. venerabilibus, &c. de qua videndus tamen est Cov. in cap. alma mater, 2. part. §. ult. a. n. 7. gloss. in c. 1. verbo prater

pratermissa, de foro compet. lib. 6. & gloss. in cap. ut debitis honor, versiculo alioquin, de appell. & in cap. Romana, §. sentent. de appell. in 6. ubi Geminianus versiculo quarto, an excommunicatus.

109 Superior igitur non poterit absolvere excommunicatum, nisi prius visis actibus, & facta inhibitione, precipiens, ut ad ipsum transmittatur, postmodumque, prout juris est, iudicare, ad ipsum namque iudicium non devolvitur, nisi prius probata causa vera, & legitima appellantis, ut secundum Innoc. in c. per tuas, de sent. excommun. num. 4. tenet Zerola in d. prax. Episc. 2. part. versiculo appellatio, §. non quaritur, &c. & per Hoffens. in summa tit. de offic. deleg. §. qualiter finiatur, dicentem, male facere aliquos superiores metropolitanos absolves excommunicatum appellentem, antea quam inhibeat inferiori, ut ne procedat per aliquot dies, secundum formam iam dictam, & transmittat acta, quod in criminali causa loquendo confirmat, & approbat sacrum Concilium Trident. sess. 13. de reform. cap. 3. ubi, coram iudice ad quem appellavit, acta prima instantia omnino producat, & iudex nisi illis visis, ad ejus absolutionem minime procedat; & in declaratione Card. ejusdem cap. 3. 4. parte folio 254. verbo causa appellantis, &c. Congregatio censuit Episcopum, ad quem appellatum fuerit, excommunicatum coram se comparere ad cautelam, posse absolvere, visis actibus, quibus iudicium sua fundetur, quamvis al'as de meritis causa non cognoscat, diffinitive tamen, nisi visis omnibus actibus prima instantia, non posse juxta hoc caput sententiam ferre.

110 Confito autem de contumacia iudicis a quo recusantis exhibere acta, partes erunt iudicis, ad quem appellatum est, absolvere partem appellatam a molestationibus, & pronuntiare acta, & sententiam iudicis a quo, si unquam repeririuntur casta, & vana: ita loquitur eadem declaratio in princip. ver. acta prima instantia, ubi secundum d. positionem cap. ibi: is autem a quo appellatum fuerit, intra triginta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat, alioquin causa appellationis huiusmodi; pro ut iustitia suaserit terminetur: & ad illud quod idem Concilium dicit (appellanti gratis exhibeat, &c.) intelligenda sunt de actis in criminali causa confectis per iudicem, vel factis per Cancellarium ejus Episcopi, vel qui acta tunc exhibere debet gratis; non tamen intelligendum est de notario actuario, cum omnino solvenda est merces, juxta alia Concilii decreta, sessio 24. de reform. cap. 20. & alibi passim, & declaravit Congregatio ubi proxime, versiculo gratis exhibeat.

111 Hinc non inutile videbitur, examinare illam questionem, an iudex Ecclesiasticus vim faciat, non deservens appellationi interpositae per mulierem, quam ad absolventum, (vel quia ad idem tenetur de jure, vel quia iuberetur per superiorem, vel rogatur a tribunali) eo quod personaliter ad absolutionem nanciscendam cogit, & compellit, comparere coram se, de qua questione semel de facto vidi dubitari, licet apud neminem, necdum, tactam, & a iudice vim fieri constat, nam cum jure prohibum sit, ut mulieres nequaquam debeant a iudice personaliter trahi invitae, nec evocari causa ferendi testimonii, aut alia quolibet, quae in iure non invenitur

112 expresse decisa, etiam auctoritate literarum Sedis Apostolicae, vel legatorum ipsius, aut alia quacunque, sed teneatur ad eundem tabellionem, aut aliam personam idoneam transmitters, vel ipse iudex requirent qualitate negotii, text. est expressus in c. mulieres (quas vagari non convenit, nec virorum coetibus immisceri) de iudicis, lib. 6. text. etiam in auctor. nulli iudicium, in princip. ubi, sed siquidem pro fiscalibus debitis patietur secundum legem mulierum, aut per virum suum, aut per se, aut per quam voluerit personam legitimè respondeat, & transfigat rem, &c. & eadem verba scripta sunt in auctor. sed novo jure, C. de offic. diversorum iudicium, post l. quo-

ntiam, C. de custodia reorum, cum alii, & late probavimus supra, hae eadem p. c. 4. a. num. 90. circa carceratos ratione personae, quod ibi de muliere dixi, ubi ex pluribus comprobavi, quod etiam si persona mulieris necessaria sit ad iudicium, ad id vocanda non est personaliter, sed ad eam debet iudex aliquam personam mittere, juxta text. disposit. in d. cap. mulieres, secundum quem, cum in jure non inveniamus expressum ad absolutionem nanciscendam personalem requiri praesentiam mulieris, ferè contrarium disponitur, argum. text. in c. 116 mulieres, de sentent. excommun. in decretis. ubi dicitur, quod mulieres, quae incidunt in canonem, si quis suadente, ne cogantur Romanam Curiam adire pro absolutione, absolvantur a diecesiano suo, ergo iudex debet presbytero eam committere, & delegare.

Et quod iudex Ecclesiasticus alii possit cuilibet committere absolutionem, sibi etiam jure speciali competentem in casibus majoribus, probat text. in c. fin. de offic. ordinarii, ubi, his quibus est officio in certis casibus competit illos absolvere, qui per violentiam manuum iniectionem incidunt in canonem sententiae promulgatae, licet aliis hujusmodi absolutionem committere, cum viderint expedire, haecenus, quem text. exornat Cov. & alii ab eo relati in lib. 3. var. res. c. 20. n. 5. & gl. & Doctores in d. cap. fin. de off. ord. text. in c. fin. de off. & pot. iud. deleg. loquentem in his, quibus nudum ministerium commissum est, qui subdelegare non possunt, ut ibi: & quod excommunicatio delegari possit, probant communiter DD. in c. quod sedem, de of. ordinarii, & in l. imperium ff. de iurisd. omnium iud. ergo similiter & a fortiori absolutio, & relaxatio quae est magis favorabilior causa, ut supra, hae cap. diximus.

Insuper, nam, quia jure canonico quidquid est cognoscibile, est delegabile, siue causa sint mixti, siue meri imperii, quemadmodum & simplicis jurisdictionis, gloss. in c. in Archiepiscopatu, de raptoribus, gloss. in d. c. quod sedem, gloss. in cap. pervenit, 93. dist. quam communem dicunt Panormi. Immola, & Alciatus num. 76. in d. cap. quod sedem, juniore in l. 1. ff. de offic. Alex. cui mandata est iur. praesertim Curtius Junior num. 26. Elex. Jaf. & Purpur. num. 492. & Jacobus de Nigris colum. 13. per text. in cap. in Archiepiscopatu, de raptoribus, textus in cap. aqua de consecratione Ecclesiae, vel alia, c. vel nulli ut Monachus in 6. clem. 1. §. de haereticis, cap. licet de officio Vicarii, cap. cum Episc. de officio ordinarii, in 6. Covar. in lib. 3. varia. resolut. cap. 20. a. princ. & nos latius hunc articulum examinavimus supra, p. 1. c. 4. post princip. ergo cum jure non prohibita sit absolutio delegatio, imò sit permessa, debet iudex Ecclesiasticus alteri eam committere, ne cogatur mulierem personaliter accedere, maxime si mulier sit nobilitas, & habitet extra civitatem, & locum iudicis, quia peculiari quadam ratione honestatis hoc est beneficium, & privilegium a jure mulieribus inter alia concessum, juxta utrumque d. cap. mulieres, de iudicis in 6. de sent. excom. in decret. & text. in d. auct. ut nulli iudicium, in pr. & d. auct. sed novo jure, C. de off. diversorum iud. cum alii.

121 Quae omnia satis comprobare videntur nostram hanc opinionem, deteguntque hac in questione violentiam fieri evidentem a jure, non deservens appellationi interpositae a muliere, iusta personaliter comparere pro absolutione nanciscenda. Quoniam hoc gravamen talis est naturae, ut ab eo licita sit appellatio: nam cum hoc beneficium a jure communi sit concessum, ut pro his causis civilibus nullo modo debeat in iudicium trahi personaliter, sed per maritum, vel procuratorem quemlibet legitime constitutum, audiatur, & si causae qualitas hoc requirat, ut persona ejus necessaria sit; debet iudex, vel ire, vel mittere tabellionem, vel personam idoneam, ut actus perfecte expediat, secundum text. & gl. in d. cap. mulieres, de iudicis in 6. nam a iudice negante

negante, vel non admittente juris communis beneficii alicui concessum, licita est, & legitima appellatio: ita dicit eleganter Bald. in consil. 378 n. 2. lib. 3. Cardin. Tuse. 1. to. conclusiones 359. ubi dicit reddentes rationem, quod ubi denegatur obervantia juris communis, ibi in feri dicitur gravamen, à quo licita est appellatio, & probatur ex text. in l. 1. §. si quis tutor executionem, ff. quando appellandum sit l. executionis, l. quicumque, Cod. de excusationibus tutorum, ubi probatur appellari rectè posse à iudicis decreto, quo aliquem tutorem, vel curatorem minoris nominat non admissio beneficio excusationis legitime à iure sibi concessa, ut diximus supra, hac parti. cap. 1. circa articulum exceptionum, ubi de tutoris nominatione dixi, & quando possit ab ea appellari.

123 Ultimo loco dicendum est, ea quæ diximus circa effectum sententiæ suspensionis, vel interdicti, intelligi debere in spiritualibus, & divinis officiis, & in his quæ concernunt animam, secus autem est dicendum, si interdictum, vel suspensio alia officia, vel alia temporalia respiceret: tunc enim appellatio emissa à tali interdicto, vel suspensionis sententia suspenderet omnino ejus effectum, ita tenet Philipp. Franc. in cap. ad hæc quoniam, in princ. de appell. ubi etiam Abb. & alii, latè Emanuel Rodríguez in qu. regul. quest. 39. artic. 5. tomo 1. qui dicit quod si iudex interdidit alicui ingressum civitatis, seu palatii, vel ingressum alicujus possessionis; appellante ipso ab eo interdicto, suspenditur effectus sententiæ, quod idem dicendum est in sententia suspensionis, vel interdicti à beneficio, ut per argumentum ab speciali text. in c. is cui, de sentent. excommunic. lib. 6. tenet gloss. ubi verbo sequentem, ubi etiam sequitur Archidiaconus, & Joann. Andr. quam gloss. menti tenendam dixit Philipp. Franch. & Abb. ubi supra, quam ad hoc omnino vide, quoniam singularis est sine dubio, qui omnes hanc partem tenent contra Innocentium, qui contrarium insinuat videbatur in dist. cap. ad hæc, vide etiam Lancelot. de attentat. 2. parte, cap. 12. in præfatione n. 86. qui confusè multum loquitur, & post Philippum Franc. in cap. ad hæc quoniam, sub nu. 5. de appellat. dicit Scacc. de appella. quest. à num. 67. & quest. 17. limit. 42. numero fin.

124 Qui omnes Doctores similiter idem intelligunt, & probant in suspensione, vel interdicto ab usu pallii, seu à Pontificalibus, cujus effectus per appellationem subsequentem omnimodo suspenditur, qua pendente, & pallio, & Pontificalibus uti poterit, ceteraque omnia facere ex doctrina Innocent. in c. 2. de sentent. excommunic. in 6. & ex Speculatore loco per Abb. & Franc. relato, & post Franc. Scaccia d. quest. 3. nu. 68. ubi quod sic suspensus ab usu pallii in divinis celebrans non incurrit aliquam irregularitatem.

127 Pariter etiam idem dicendum affirmant Lancelot. ubi proxime, nu. 84. & 85. ex Decio consil. 204. in causa cathedrali per totum, & alii, in Episcopo, seu alio clerico disposito, quia interim appellatione à tali dispositionis sententia, pendente, nihil innovatur integer appellantis status, imò conservatur; ut antea: igitur omnes concludunt reg. text. in dist. cap. is cui, & aliorum superius adducitorum, solum habere locum in his suspensionibus & interdictis, quæ concernunt animam & spiritalia, secus autem in cæteris temporalitatem, & profana respicientibus, in quibus iudex Ecclesiasticus omnino vim feri declarabitur in tribunalibus supremis, si recuset deferre appellationi interpositæ à tali sententia suspensionis, vel interdicti, omniatque in posterum gesta reponere.

32 Abbas opinio referitur.
33 Angeli distinctio referitur.
34 Bgidi Besh distinctio referitur.
35 Decii distinctio referitur.
36 Rebuffi opinio referitur.
37 Achil. Personal. distinctio referitur.
38 Scaccia opinio referitur tenentis absolute prohibitam appellationem in causa principali, censeri prohibitam ab interlocutoria.
39 Appellatio ubi admittitur quoad devolutivum, non potest dici, quod interlocutoria non possit reparari per appellationem à diffinitiva.
40 Gravamen in possessorio reparatur in petitorio, secus si super petitorio, iudicium non expectatur.
41 Doctores omnium resolutio in questione propozita, & distinctiones non integre satisfaciunt.
42 Auctoris distinctio referitur in propozita questione.
43 Appellatione prohibita quoad suspensivum tantum in causa principali, censetur prohibita ab interlocutoria super incidenti, aut emergenti articulo.
44 Statutum generaliter prohibens appellationem à tali causa intelligitur prohibere à qualibet ejus interlocutoria.
45 Idem in statuto prohibente compromissum.
46 Oratio indefinita negatiove concepta universalem significationem habet.
47 Negatio opposta subjecto, aut termino communi, facit orationem universalem.
48 Statutum prohibens appellationem specialiter à sententia, intelligitur de diffinitiva, non de interlocutoria, cum sit stricti juris.
49 Statutum prohibens appellationem, est odiosum, & restringendum, ut minus ladata sit commune.
50 & 51. Ratio per quam statuto prohibetur appellari à sententia, similiter etiam in interlocutoria, de ipsa intelligitur, licet sit strictè interpretandum.
52 Prohibita appellatio in causa principali, prohibetur ab interlocutoria, etiamsi aliàs ab ipsa licuisset appellare.
53 A competentia, vel incompetentia appellatio admittitur etiam ubi sit prohibita à diffinitiva, quoad suspensivum tamen.
54 A competentia, seu incompetentia non censetur prohibita appellatio, quoadcomque prohibetur ab interlocutoria.
55 Incompetentia exceptio quandoque opponitur, ad impedendam sententia executionem.
56 Prohibita appellatio per statutum non intelligitur prohibita à sententia super incompetentia.
57 Jurisdictionis defectus exceptio non censetur exclusiva à dispositione prohibente omnes exceptiones.
58 Interlocutoria super legitimatione personarum an admittat appellationem, ubi causa principalis illam non recipit, putà; quia est executiva.
59 Legitimitas personarum in quocunque iudicio necessaria est.
60 Exceptionem incapacitatis, in quolibet iudicio ejecutivo admittendam.
61 Legitime actor & reus debent comparere in quolibet iudicio.
62 Legimitatis exceptio non censetur exclusiva à quolibet statuto, omnes exceptiones adversus instrumentum excludente.
63 Legimitatis exceptio etiam post tres sententias potest opponi.
64 In iudicio ex l. fin. Codice de edicto divi Adriani, interlocutoria procuratorem legitimam non esse, vel aliquem non habere legitimam personam standi in iudicio, recipit appellationem.
65 Et in pronuntiatione, quem esse, vel non esse tutorem.
66 Beneficii cui atq. provisio non recipit appellationem, & proceditur summarie.

32 Abbas
33 Angeli
34 Bgidi Besh
35 Decii
36 Rebuffi
37 Achil.
38 Scaccia
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50 & 51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66

67 Oppositor, si declaratur esse, vel non esse filium patronalem, aut aliàs personam legitimam, licitè appellat in provisione curati.

68 & 69. Appellatio permittitur ab ordinato processu, etiamsi in causa principali non admittitur quoad diffinitivam.

70 Hictonymi Gonzales opinio reprobat.

71 A iudice procedente ordinariè, cum debeat procedere summarie, tanquam ab inordinato processu licet appellare.

72 A iudice procedente summarie, aut executivè, ubi ordinariè debuit procedere, licet appellare.

73 Nisi quando summarie procedere, relinquatur iudicis potestati.

74 Ordinem iudicarium servare, non potest nocere.

75 A iudice non faciente quid ejus potestati reliquitur, non licet appellare.

76 Ad restium inhabilium, seu post terminum probatorium admissionem appellatio admittitur, etiam ubi à diffinitiva prohibetur quoad suspensivum.

77 Sententia interlocutoria, si per dolum, aut injuriam feratur, appellationem recipit, etiam ubi à diffinitiva prohibetur.

Idem est in sententia, qua fertur per latam culpam, cum dolo equiparetur, ibid.

78 Sententia lata per dolum iudicis nulla est, nec transte in rem iudicatam.

79 Sententia nulla executionem non meretur.

80 A diffinitiva prohibita appellatio quoad utrumque effectum censetur permitti à qualibet interlocutoria incidenti.

81 Ab interlocutoria appellatur, quando per appellationem à diffinitiva reparari nequit.

82 Gravamen dicitur irreparabile per appellationem à diffinitiva, quando nullo modo ab ea permittitur appellare.

83 Appellatio devolutiva ubi à diffinitiva datur, non potest dici, gravamen interlocutorie non posse reparari per appellationem à diffinitiva.

84 & sequ. Concil. Trid. sess. 13. de reform. cap. 13. ponderatur.

85 Appellatio, ubi simpliciter à iure reperitur prohibita, intelligitur quoad utrumque effectum.

86 Principia à voluntate qua pendet, impossibilia iudicantur.

87 Appellatio ubi prohibetur in delictis, non intelligitur prohibita ab incidentibus.

88 Jura adaptantur ad ea, quæ frequenter accidunt.

89 Gravamen non reparari per appellationem à diffinitiva verificatur quando ab ea est prohibita, quoad utrumque effectum, non quoad suspensionem tantum.

90 & 91. Hæretico licet prohibeatur appellatio à diffinitiva, non tamen ab interlocutoria, & quare.

92 L. 1. §. quantum si de appellatio. verba ponderantur.

93 Prohibita appellatio à diffinitiva à causa principali quoad suspensivum, appellationi à qualibet interlocutoria regulariter deferendum non est.

94 Prohibita appellatio à causa principali quoad utrumque effectum, admittenda est à quolibet gravamine incidenti.

95 A possessoris an sit appellatio prohibita quoad unum, vel utrumque effectum, dua sunt contrarie opinioner.

A possessorio si fuisset appellatio prohibita quoad utrumque (ut plurimi putarunt) verum foret, permittam esse à qualibet interlocutoria, ibid.

Ujus quaestio, ut debitum consequatur exitum, in duas cogimur ius imitantes, partes dividere, aut distinguere, scilicet, in appellationes ab interlocutorie latis in causa, cujus diffinitiva prohibetur appellatio, quoad effectum suspensivum tantum, & in appella-